

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Búgnak a cséplők

A gazda legszebb muzsikájával van tele a határ. Korán hajnaltól késő estig búga megszé hallatszó cséplődob. Az ütemesen zakatoló motor kitarító erő kifejtésével csak a munkások tudnak lépést tartani. Micsoda géprészekké válnak ezek az emberek a cséplés alatt! Fáradtan, álmosan, a hőségától alétlan, a hevenyészett táplálkozás hiányaival, a sokféle ivóvízzel, elrontott gyomorral végzik a fullasztó porral nehezített munkát: férfiak és nők együttesen.

Ebből a verejtékes összedolgozásból tolyik a gép farára agatott zsákokba a drága magyar élet, az acélos búza. Innen indul el hódító útjára a dús sikerű millió és millió apró buzaszem, hogy mindennapi kenyerévé válják sok millió magyarnak, olaszoknak, németeknek, svájcinak.

Milyen csodálatos utat tesz meg egy ősszel elvetett buzaszem, mikor kicsirázik, szárba szökken, néha 24 fokos hideget is elszenved, kikálászósodik, beérik, éles kaszákkal földre döntik, marokszedő lányok kévékbe gyűjtik, csontos kezű aratók keresztbe teszik, nótázó legények asztagba rakják, onnan bugó cséplőkbe kerülnek a kévék és az ősszel elvetett mag megsokszorosodva áldása a gazdának, az aratónak, a cséplőknek, a magtári munkásnak, a vasuti- és hajómunkásoknak, a kereskedőnek, a sütőknek és végül az éhes embereknek.

Isten bőséges áldásával ismét el vagyunk látva egy évre kenyérrel. Feleslegünk is lesz, amelynek árából más szükségleteinket pótolhatjuk. A verejtékes munkánk jutalmát megelégedéssel vesszük és hálát adunk Istennek a jó termésért.

Az alföldi óriási öntöző hálózat

Hatalmas munka lolyik most a Tiszánál: teljes erővel építik már azt a nagy öntözőcsatornahálózatot, amellyel a felső Tiszavidék földjét javítják majd meg. Egész kubikos zászlóaljnak ásnak le mélyen a part mellett, dombokat hordanak el, mélyedéseket töltenek be s e közben napvilágra kerül a magyar föld őskora. A debreceni múzeum igazgatója, dr. Sőregyi János egész sereg régi történelemelőtti temetőmaradványt és bronzkori telepedést fedezett fel.

Tiszaburán népvándorlaskori nagy sírmező anyagát gyűjtötték össze. A tiszaoérvényi telep nyugati oldalán bronzkori urna-temetőre akadtak és bronzkori lakások nyomait tárták fel. A tiszaoérsi határban római kori leletek kerültek elő számos tűzhellyel és épségben maradt agyagbányával. A kunmadarasi határban bukkantak rá a legbecsesebb, legérdekesebb leletre: nagykiterjedésű honfoglalás kori temetőre.

És ki tudja, mi minden kerül még elő a föld mélyéből, a csatornák építése közben? Hiszen csupán a Tiszaoérvény községeknél kezdődő főcsatorna 37 kilométer hosszú lesz és jelenleg 1200 munkás dolgozik rajta.

A Kállay Miklós elnöklete alatt működő Országos Öntöző Hivatal tervei szerint ebből a főcsatornából tíz mellécsatorna ágazik ki és segítségével 80.000 katasztrális holdat lehet majd megöntözni. Tiszaoérvényenél építik az óriási vasbeton szivattyutelepet is. A Tiszából kiömlő vizet az ugynevezett lecsilapító medencére vezetik és innen ömlik majd a víz nyugodtan, 5–10 cm-es eséssel a földre vezető csatornába. A tiszafüredi szivattyutelep olyan óriási befogadóképességű lesz,

hogy víztároló medencébe egyáltalán nincs is szüksége, mert a szivattyu a legalacsonyabb vizállásnál is másodpercenként 6 köbméter vizet emel a Tiszából a csatornába.

Három millió háromszázezer pengőt irányoztak elő ennek a csatorna rendszernek a megépítésére. A Széchenyi-féle Tisza-szabályozás óta ilyen óriási földmunka nem volt a magyar Alföldön! Kilométerhoszú szakaszon át valóságos hemzsegnének a munkások. Napi keresetük 2 P. Nagyon sok munkás van Dévaványáról, End-

rődről, általában egész Békésmegyéből. A vezető mérnök kijelentése szerint a földmunkálatok már annyira előrehaladtak, hogy a 37 kilométeres főcsatorna már a nyár folyamán elkészül és akkor nyomban hozzákezdenek a tíz mellécsatorna megépítéséhez.

A csatornákkal egyidőben természetesen számtalan gátat, hidat, elosztószilipet és őrházat is építenek.

Teljesen elkészültek már annak a második főcsatornának a tervei is, amely 80 millió pengő költséggel épül majd meg és nemcsak öntözőcsatorna lesz, hanem hajózható víziút is!

A Tiszántúlt köti majd össze a Körössel és a Tiszával, Balmazújváros és Hajduszoboszló között pedig a debreceni határt is érinti. — Ennek építéséhez két év múlva kezdenek hozzá.

Két éves a spanyol nemzeti forradalom

Az európai események forgatagában néha el is feledkezünk róla, hogy Spanyolországban mióta áll már a hare. Minden nap rádiótáplálékunk a helyzetjelentések, egy füllel hallgatva, azt sem tudjuk, hogy állunk.

Miután most egy évfordulóhoz érkeztek el a minden részvétet megérdemlő spanyolok, vegyünk röviden tudomást róluk.

A nemzeti Spanyolország 1938 július 18-án lépett a „győzelem harmadik évébe” ahogyan azt Franco tábornok elnevezte. Ezzel jelezte már ez előtt két évvel Franco, hogy egy egészen más világ következik most.

Ez nagyon rá is fért az akkori Spanyolországra, mert rengeteg baj volt ott akkoriban. A régi Spanyolország, gazdasági és társadalmi berendezkedésében nagyon hasonlított a cári Oroszországhoz. Hatalmas birtokok tették lehetetlenné az egészséges gazdasági életet s nem lehetett csodálni, ha a csöppet sem szociális légkör-

ben a szegény néposztály a tulzások felé hajlott.

Frankó zseniálitása abban van, hogy akkor tudott élni, amikor ütött a cselekvés órája. A kezdet anyagi nehézségei után, ma, hét év után az a helyzet, hogy az országnak több mint ötödét részlet foglalta el, 24 millió lakosból 14 millió áll a nemzetiek oldalán, 29 tartományból csak 10 szinlódik a vörösek uralma alatt, az sem jószántából. Az ország leggazdagabb vidékei a nemzetieket látják el.

Szörnyű baj és szerencsétlenség ez a két éve tartó háboru Spanyolországra, de a forradalom elkerülhetetlen volt, s csak szerencséje az országnak, hogy a felkelés nemzeti jellegű. E nélkül a bolsevizmus mindent elsöprő karmai közé került volna a sokat szenvedett Spanyolország. A győzelem nincs már messze, s egy új Spanyolország fog felépülni, mely méltó lesz ősrégi nemes hagyományaihoz.

Megelégedett munkások

Levél Németországból

Ezen sorainkban kívánunk sok jó egészséget, hozzánk küldött levelét is megkaptuk, melyet köszönettel és nagy örömmel olvastuk, mert hiába jó itt nekünk, azért mégis nagyon jó, ha a mi hazánkról, otthonunkról hallunk valamit. Itt nem rossz, mindenkinek meg van a megélhetése szépen. A vidék pedig dombos és hegyes, igen sok erdő van kis patakok néhol meg tó. A föld homokos, árpát meg krumplit termelnek itt. Sokat lehet tanulni a gazdaságban, ahogy a földet megmunkálják és sok műtrágyát használnak, ami igen jó lehet, mert minden nagyon szép. Naponta 10 órát dolgozunk. Mikor ide jöttünk krumplit vetettünk, majd egy hónapig, aztán répát kapáltunk, most pedig szénával dolgozunk. A lakás igen jó itt Eiholzbán, hat magyar van itt. Minden pár kapott egy szobát,

2 ágy, 1 asztal, 2 szék és edényt. Szóval, ami szükséges. Fizetésünk 20–24 pfening egy órára, tehát hetenként felmegy 20 márkára, a betegsegélyző levonásával és komenciót.

Az ujságot hétfőn szoktuk megkapni, nagyon köszönjük, hogy gondolnak ránk. Most pedig volna egy kérésünk, hogy haza lehet-e vinni a kerékpárt, mert a város messze van és bevásárolni nincs idő. Itt gyalog csak a magyarok mennek.

Azt is szeretnénk tudni, hogy pénzt mennyit lehet hazaküldeni, itt van ugyan a tolmács, de ezzel nem tudunk úgy beszélni.

Alkalmunk volna németül megtanulni, mert németek is dolgoznak velünk, egyes szavakat máris megtanultunk, de legtöbbit csak mutogatunk egymásnak. De így telik az idő, Isten segít, majd eljön, hogy haza mehetünk...

Hogyan küldhetnek pénzt haza a magyar munkások?

Ez évben is gondoskodás történt arról, hogy a Németországba szerződött magyar mezőgazdasági munkások keresetüknek egy részét haza küldhessék.

A Németországban való tartózkodás ideje alatt

minden munkás és munkásnő személyenként összesen 35 márkát küldhet haza. Annyit, mint a múlt évben. Hónaponként azonban a hazaküldhető összeg nem lehet több, mint 35 márka.

Ez 7–8 hónapon át nem fog kitenni 350 márkát és ezért a még fennmaradó összeget az utolsó hónapban, vagyis decemberben lehet hazaküldeni. Ha valaki tehát a munkaidő alatt összesen minden hónapban — mondjuk nyolc hónapon át — 35 márkát küld haza, az összesen 280 márkát tesz ki, tehát mielőtt hazajön, joga van még 70 márkát hazaküldeni.

A hávonként hazaküldésre szánt összeget elismervény ellenében, a tolmács közbejárásával, át kell adni a munkaadónak és egyúttal pontosan meg kell nevezni mindenkinek, hogy itthon kinek a részére kívánja az összeget küldeni. Először tehát meg kell írni a feladó nevét, például Nagy Péter; férjzett nőknél a leánynevet is; például Nagy Péterné szül. Kovács Teréz; ezek után jön annak a neve, akinek a pénzt

küldik; például Kiss Jánosnak, Békéscsaba, Hunyadi-ut 2. Olyan helységeken, ahol kerület is van, azt is közölni kell, valamint a vármegye nevét is.

A tolmácsnak tehát kötelessége, hogy segítségére legyen a csoportbelieknek a pénz hazaküldésénél is és hogy a címzéseknél hiba ne forduljon elő. Ha a tolmácsnak nem volna jó olvasható írása, akkor a csoportból kell kiválasztani azt az egyént, aki világosan felírja a címeket, nehogy tévedések forduljanak elő.

Hogy a munkásoktól átvett pénzt a munkaadónak, hol kell befizetni, erre nézve a munkaadék már megkapták a német pénzügyi halóságok tájékoztatóját. Mégis szükségesnek tartjuk, hogy a munkások tudják, hogy miképpen jön a pénzüik haza. Közljük ezért, hogy a munkaadó Németországban a Birodalmi Banknál fizeti be az összeget és ez onnan kerül Magyarországra, a Magyar Nemzeti Bankhoz, innen pedig az Országos Központi Hitelszövetkezethez. Ez a szövetkezet központ az egész ország területére kiterjedő szövetkezeti hálózattal bír és majdnem minden községben van egy hitelszövetkezet és

a hazaküldött összeget a címzett, vagyis az itthoni hozzátartozó, a lakhelyéhez

legközelebb fekvő hitelszövetkezet útján kapja meg. Gyomán a Gyoma-Endródi Hitelszövetkezet, mint az „OKH” fiókja.

Megjegyezzük, hogy ha valaki a saját részére kívánja hazajö-

vetelég a pénzét gyümölcsöt tenni, azt is megteheti, még pedig úgy, hogy abba a névjegyzékbe, amit a pénz hazaküldése alkalmával a munkaadónak átadnak, beírja annak a hitelszövetkezetnek a nevét, ahol a pénzt hazaérkezéséig kamatoztatni akarja.

Tanulmányi kirándulást rendez a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület tagjai számára július hó 31-én, vasárnap tanulmányi kirándulást rendez Szarvasra és Békésszentandrásra.

A tanulmányi társaság megtekinti a szarvasi Gazdasági Tanintézet gazdaságát és öntöző mintatelepét, majd a m. kir. Öntözésügyi Hivatal megbízottjának kalauzolása mellett Békésszentandrason a Körösduzzasztómű építési munkálatait. A tanulmányi társaság Szarvason ebédel, majd utána fürdik a Körös strandon. A kirándulók az utat Békéscsabáról Szarvasra és Békésszentandrás-

ra s onnan vissza autobuszon teszik meg. Indulás 31-én reggel fél 8 órakor a békéscsabai Máv állomás elől, ahol csatlakoznak a társasághoz a reggeli vonatokkal Békéscsabára érkező más községbeli résztvevők. Visszaérkezés ugyancsak Békéscsabára este körülbelül 8 órakor.

A tanulmányi ut autobusz költsége az egész utra 5 pengő.

Mielőbbi jelentkezést kér levelezőlapon a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala, Békéscsaba, Ferenc József-tér 6.

REKORD

termésről szeretnek beszélni az emberek, ha az idei búzát emlegetik.

Szó se róla, ha rossz nyelvek bírálgatják is, tagadják is, megvan, hála Istennek, most már csak ára legyen az eladó búzának.

Komolyabb része ennek a búzabeszédnek az, hogy igen sok van még belőle a korán érlelő Alföldön is lábon, kitéve mindennek, csak jónak nem.

A vetőmagnak szánt búzát szabad csak napfürdőnek kitenni, sőt ezt ajánlatos is gyakorolni, mert a nap fénye és melege sok káros gomba csirát megöl. A vadon termő növények magvai is átesnek ezen a napkurán, hol megáznak, hol megszáradnak míg a föld alá kerülnek, ezzel az edzettségük és csirázóképességük nő.

Amit azonban az alföldi aratás elnyújtottságáról a velejáró veszteségekről szólunk nagyon megszívlelendő, mert a színehagyott tulérett buza minőségileg nem állja meg a helyét a világpiacon, fajsulya is kisebb a viaszérésben aratottnál. Gözerővel kell ilyenkor éjjelnappal szorítani az aratást s a jövőben mindent elkövetni, hogy a magyar munkás, különösen az arató munkásnak azt

a rossz szokását, hogy a leszegődésf huzza-halasztja, az utolsó órákban az alkudozással nehezíti, megmástitja megszüntessük, mert ebből nemcsak magamagának s a munkaadó gazdának okoz súlyos kárt, de a nemzetnek is, mert ennek a világhírű magyar terménynek, a verhetetlen magyar búzának a jó tulajdonságaival visszaélni büntetlenül nem lehet. M.B.

Folyik a cséplés

Sok aggodás és bosszankodással folyik a cséplés. A gyakori és bőséges esők eddig már sok kárt okoztak. A kereszték alja vizes és sok helyütt rothadt. Elképzelhető, ha az ilyen kévéket a száraz kévéekkel egyszerre csépelik, a jó búzát is elrontják. Az okos gazda a nyirkos és csirás kévéket külön teszi és külön cséplé el, de a búzát is megjelölt zsákokba rakja.

A buza jól fizet. Szép búzát és jó fajsulyut kapnak a termelők. De sok silány buza is van még. Azok, akik hallgatnak a jó szóra és jó vetőmagot szereznek be, azok most sem panaszkodnak. A bányai búzák ebben az évben is vezetnek.

HIREK

Felkérjük azokat az előfizetőinket, akiknek előfizetésük lejárt és több-kevesebb összeggel adósok, szíveskedjenek a hátralékukat mielőbb megfizetni.

Harsányi Pál esperes, felsőházi tag neve is szóba kerül a megüresedett püspöki szék betöltésénél.

Dr. Vincze Endre községi orvos szabadságáról hazaérkezett és rendelését július 25-én a szokott időben megkezdi.

A Gyermeknap adakozói közül, lapunk előző számából kimaradiaknak most nyugtázzuk adományait: özv. Grosz Zoltáné cég 50 kg lüzifa, Hartmann Sándor 6 kg kenyér, Kun Ferenc fűszer. Halásan köszönjük Molnár István szíves közreműködését is. A IV-ik Gyermekolimpiász befejeződött, ennek anyagi eredményét 4 pengő 41 fillért íj. Nemerey Péter a Stefánia pénztárába belizette.

A gyomai Vörös-Kereszt Egyesület július hó 20-án tartott választmányi gyűlésen elhatározta, hogy augusztus hó 6-án és 7-én nagyszabású és látványos kerti ünnepélyt rendez, melyre plakáton is fel fogja hívni a lakosság szíves figyelmét. Bővebbet lapunk következő számában hozunk.

A „HOMBÁR“ szövetséget igazgatósága közhírré teszi, hogy Kiss Károly próba-időre meghívott főkönyvelő július 18-án kilépett a szövetséget kötelékéből.

Orosháza a községi mérnök javaslatára öntözőművet vételét határozta el részletfizetésre 34 ezer 500 pengőért.

Mezőberényben a Hangya még ez évben megépíti a hűtőházat, melyben csak mezőberényi munkásokat fog alkalmazni, előreláthatólag 150-et.

Mezőberény bekapcsolódik a Magyar Általános Köszénbány RT. nagyfeszültségű villamos hálózatába, már őszre. Irigyelhetjük őket!

A szegedi kereskedelmi és iparkamara a nyári szezonvégi leltári kiállítás idejét július 24—augusztus 7. napjaiban állapította meg.

Felvétel a szegedi kir. kat. tanítóképzőbe. A tanítóképzés első tagozatát képező liceum első évfolyamára lehet még pályázni. A pályázati feltételek és az elnyerendő kedvezmények felől tájékoztat a felvételi tájékoztató, melyet kérésre bárkinek rendelkezésére bocsát az igazgatóság.

Hát ezért jöttem én?...

Irtá: BARTHA ANDRÁS

*Beh rég keresem már a lelket a nőben!
Hajszoltam magamat érte nyárban, őszben,
S ha kaptam is hitet, holnapra eladtam,
Nem tudtam szeretni, pedig úgy akartam!
Nem tudtam fülébe szerelmet makogni,
Kicsi, puha száját csókkal ostorozni,
Illatát szagolni és hajába turni
S nyöszörögve arás melegéhez bújni.*

*Hát azért jöttem én?... könnyel mosakodni?
A pipásvirágok gyökeréhez rogni?
Rongyolt színeinket gyászolva siratni,
A magyar-sebekhez jajgatva tagadni?
Szegénységem mindig szégyeltem, takartam,
S mégis kenyértelen bús költő maradtam.*

*Jó volna egy nőnek halk szivárványt lopni,
S kicsi, fehér fülén szállásért kopogni,
Megtönni a lelkét lázas nótaszóval,
Csalogányos száján labdázni a csókkal.
Mégmérni a vágyát, aludni a vállán,
Imát küldni, az égbe kacagásán.*

*Nem szólni, csak némán nézni a szemébe,
Zokogva fozogni lilium-kezébe,
Szép ajkát pihegve forróra lehelni, —
Beh jó volna egy nőt igazán szeretni!*

*Hát azért jöttem én, hogy árva maradjak?
Bús virágaimból senkinek se adjak?
Nem jön nő, hogy áldjam, ringassam, szeressem,
Beh megvert a magyar-költők átka engem...*

A Gyomai Dalárda július hó 31-én serlegavató vacsorát, délután pedig sétahangversenyt rendez.

Orosházán már fertőtlenítik a járulatúgyben megforduló embereket. Mindenki kezét mos és lábat törül fertőtlenítő folyadékkal.

F. évi augusztus hó 6-án és 7-én napján KERTI-ÜNNEPÉLY és FAGYLALT-EST az Erzsébet-ligetben a „Vörös-Kereszt Egylet“ rendezésében.

A mostani időjárásnak a szőlőre és gyümölcsösre való hatásáról ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcssevés egészségtanáról, az almamoly elleni speciális védekezésről, szőlőmoly és vértetű irtásáról, a szőlő szedéséről, mesterséges gyökérfejlesztésről, számocák nyári kezeléséről, a legjobb gyümölcsstermesztési kísérletekről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet közlő két szaklapból a „Növényvédelem“ kiadóhivatala (Budapest, V, Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

Hasznos tudnivalók. Rendes időben végzett tarlószántás annyival emeli a talaj nitrogén tartalmát, mintha k. holdanként 60 kg. mésznitrogént szóránk a talajra. Ez pedig akkora érték, hogy a szántás nem kerül ilyen nagy értékbe.

Két milliárd pengős kincset kutat a tenger fenekén a világ legnagyobb kotrógépe, amelyet az angol és holland tőkészek küldtek munkára, hogy kiemeljék a Lutine nevű elsüllyedt hajó arany és ezüstkincseit. Erről közöl érdekes fényképeket és cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület kiadásában megjelent a beruházási törvény és végrehajtási rendeletének magyarázó szövege. A kiadványt az Egyesület érdeklődő tagjainak ingyen, a nem tagnak 20 fillérnek postabélyegben történő beküldése ellenében megküldi a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala Békéscsában.

BAROSS LÁSZLÓ a tarlót mindig 15—20 centiméter mélyen szántotta, a szántás után fogasboronával járatta és lehengerezte.

A téli almánál és körténél ez évben nem vnyyra a fagy, mint inkább a termékenyülés elmaradása miatt nincs sok helyen termés bebizonyított kísérlet, hogy a gyümölcsstermelésnek legalább 80 százalékát a méhek virágpórátvitelének köszönhetjük.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

Érdekes keleti történeteket mesél el egy pesli színész a Délibáb legújabb számában, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbe számolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovaot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Anyakönyvi hírek

Születtek: Hegedűs István fia János, László r. k., Strasser Lajos leánya Róza ref., Tóth Bálint fia Bálint ref., V. Szabó János fia Imre ref., Ágoston Gábor fia Gábor ref.

Házasságot kötöttek: Gyalog Gábor és Gulyás Margit, Valuska Sándor és Kéri Margit, Mezey László és Balassa Gizella, dr. Frenkel Pál Jenő és Grosz Margit.

Meghaltak: K. Szilágyi Lajos ref. 3 hónapos, Kiss Sándorné Izsó Róza ref. 63 éves, Szakálos Imre ref. 20 éves, Kató Gábor ref. 81 éves, özv. Rácz Péterné H. Juhász Eszter ref. 50 éves.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtetlen drága jó apánk, nagyapánk

id. Kató Gábor

temetésén megjelentek, hogy részvétükkel fájdalomukat nyihitsék, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Gyoma, 1938 július hó.

A gyászoló család.

Hirdetmény

A honvédelmi és a közgazdaság fejlesztéséről, egyes népjóléti beruházásokról s ezek költségeinek fedezéséről szóló 1938. évi XX. t.c. végrehajtása tárgyában kiadott 1938. évi 1.500 P. M. számú pénzügyminiszteri rendelet 24. és 28. §-ai értelmében az egyszeri beruházási hozzájárulás kivetésének céljára legkésőbb folyó évi július hó 31-ig bevallást kötelesek adni.

1. a jövedelem és vagyonadóra vonatkozó törvényes rendelkezések szerint vagyonadó fizetésére kötelesek azok a természetes és jogi személyek, továbbá vagyonközösségek, akiknek, illetőleg amelyeknek tiszta vagyona 1938. évi február 28. napján az 50.000 P-t meghaladja.

2. minden olyan jogi személy, intézmény és vagyonközösség — az államot, törvényhatóságokat és községeket (városokat), valamint az ezek által kezelt alapokat és alapítványokat, a törvény alapján működő nyugdíj és más társadalombiztosítási intézményeket, az elismert és el nem ismert nyugdíjpénztárakat (nyugdíjalapokat) kivéve —, amely vagyonadó fizetésére nem köteles ugyan, azonban osztatlan tiszta vagyonának értéke az 1938. évi február hó 28. napján az 50.000 P-t meghaladja.

3. a társulati adó alá eső vállalatok — saját tőkéjük összegére való tekintet nélkül — még abban az esetben is, ha a társulati adó alól ideiglenesen mentesek, vagy a társulati adó kivétele csőd, vagy felszámolás következtében szünetel.

A bevallási ívet a község házában lehet kapni önköltségi áron a hivatalos órák alatt. Az ívek kitöltéséről a község házában kifüggesztett „Felhívás” ad pontos és részletes utasítást.

Aki a bevallást a megszabott időre be nem adja, a terhére megállapított beruházási hozzájárulás összegének egyszeresét fizeti bíróság fejében.

A valótlan adatok szolgáltatását a törvény adócsalás büntettének minősíti és a főbüntetés fejében kiszabandó szabadságvesztés büntetésén felül minden esetben a beruházási hozzájárulás megrövidített összegének háromszorosától nyolcszorosáig terjedhető pénzbüntetéssel, mint mellékhünetéssel bünteteli.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

Augusztus hó 7-től vasárnap zárva lesznek az üzletek

A gyomai kereskedők értesítik a lakosságot, hogy a fősztolgabirói rendelet értelmében f. évi augusztus hó 7-től minden vasárnap teljes munkaszünetet tartanak, vagyis zárva tartják üzleteiket. Kérik a lakosságot, hogy bevásárlásaiknál figyelembe vegyék.

Értesítés!

Értesítjük a gazdaközönseget, hogy a gazdaérdekek szem előtt tartása mellett új-buzát az eddigi feltételeink mellett vállalunk raktározásra.

HOMBÁR Szövetkezet

Első Budapesti Gőzmalmi RT. gyomai telepe.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

A belpolitika legfrissebb eseménye a miniszterelnök és a külügyminiszter római látogatása. A megtisztelő parádés külsőségek és a jóleső belső baráti megnyilvánulások között lezajlott nagyszerű fogadtatás ismét egy erős szállal fokozza a Budapest—Róma összetartást.

Ez a barátság már 12 éve tart s kezdődött Olaszországnak azzal a nemes mozdulatával, mellyel a világháború után letiport magyar nemzet felé, erős kezét nyújtotta, Nem felejtjük el!

Azt sem, mikor 1934-ben Sándor szerb királyt Franciaországban meggyilkolták, a csehek ránk irányították a gyanút. Az olasz nemzet állt ki akkor is mellettünk a Népszövetség előtt.

Alkalmunk volt ezeket a baráti szolgálatokat, visszazonzni akkor, midőn az abessziniai hadjárat idején, egész Európa bojkott alá vette Itáliát. Mi bátran mellette maradtunk és elláttuk őt amivel tudtuk.

Barátság, béke és összetartás legyen ezután is a két nemzetel.

A külpolitika legújabb szenzációja, az angol királyi pár franciaországi látogatása. Hallatlan pompát fejtenek ki a jó izlésű franciák, ki is tesznek magukért. Csak azt nem tudom, hogy a sok odagyűjtött politikai menekült kommunista, anarkista, nihilista hogyan fogja respektálni a valóban ritka és előkelő rendégeket. Legyen ez az ő gondjuk.

A DUNA-MAJNA-RAJNA CSATORNA ÉPÍTÉSE

BMF. A Duna-Majna-Rajna csatorna építése a német négyéves tervnek egy alkotó részét képezi. Erre a munkára 8 évet szántak. A csatornaépítés költségét körülbelül 750 millió márkára becsülik és ahhoz 160.000 tonna acélra, 1,3 millió tonna cementre, 3 millió tonna kőre és 300.000 köbméter fára lesz majd szükség. Elképzelhető, hogy tisztán ennek az egy csatornának az építése milyen óriási munkaalkalmat nyújt, a

mellett nem szabad elfelejteni, hogy a Duna-Rajna csatorna csak egy kis részét képezi annak a tervezetnek, amely az egész birodalmi vízhálózatnak kiépítését célozza.

őzv. Wagner Mártonné Csergettyűlaponi 18 kat. hold jókarban levő nagy tanyával ellátott szántóföldje feles művelésre kiadó. Érdeklődni lehet a Wagner fatelepen.

A HIMNUSZ

halhatatlan költője, Kölcsey Ferenc száz évvel ezelőtt, 1838 augusztus 24-én adta vissza lelkét a Teremtőjének. Teste elporladt már, de a Himnusz ma is imádsága minden magyaroknak és az lesz örökké. A Magyarok Világkongresszusa most azzal a kéréssel fordul a világ összes magyarjaihoz, hogy a nagy költő halálának 100-ik évfordulóján, 1938 augusztus 24-én énekelje el mindenki a Himnust. Így lesz! Énekelni fogjuk mindnyájan. Gyomán, Kassán, Csikszeredán, Szabadkán, Tokióban, Sidneyben, Sao Paolóban, Detroitban, Algirban, mindenütt, ahol magyarok élnek, felhangzik majd az „Isten áldd meg a magyart...”! És a magyar nemzeti imádság e zengő stafétája azt hirdeli majd öt világrészben és öt világrész népének, hogy él egy nép, mely Kölcseyt, Petőfit, Munkácsyt, Hunyadit, Rákócziakat, Kossuthokat, Madácsot, Apáczai Csere Jánost, Kőrösi Csoma Sándort adott a világnak s mely élni akar továbbra is és élni is fog, mert a Kölcseyk, Hunyadik és Kőrösi Csoma Sándorok hite lobog benne.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

Üzletáthelyezés!

ifj. Wallner József
mészáros és hentes,
üzletét f. hó 15-én
áthelyezte:

Hősök Emlék u. 48/1 sz.
az Uri-Kaszinóval szemben.
(Saját házában).

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téslarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPTKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

A Hajduszoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő párhuzamosan eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasúti kedvezmény. Magyar és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő gazdáltsága.

Felvétel a debreceni egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem hit-, jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a a rendes beiratkozás az 1938—39. tanév I. félévére szeptember hó 1—16-ig tart.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ,
ha a „HOMBÁR“ szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

Ne vessünk

Hittan órán évvégén ismételnék a gyerekek. Az első kérdésekre az egyik nem tud felelni.

„Én az év elején hiányoztam“
— mentegetődzik a gyerek.

„Mikor jöttél hát iskolába?“
— kérdi a tanító.

„Krisztus születésekor“
— feleli a nebuló.

„Én tudom,“
— jelentkezik egy másik — mert én már a „Világ teremtése“-kor itt voltam.

*

A vőlegény így szól a kis Pistikehez:

— No Pistike, remélem nem haragszol, hogy elviszem a nővéredet?

— Persze hogy nem, hiszen az egész eljegyzési vacsorát azért csináltuk, hogy már vigye.

SPORT

Utolsó szó jogán

Válaszom a „Gyomai Ujság“ július 9-iki számában megjelent Szendrei és Lakatos cikkeire a következő.

Mindkét ur „Helyzetjelentő“ cikkemet féreértette, nem tudták azt érdemében elbírálni. Én semmi rosszindulatot sem a GyTK egyesülettel sem nevezettekkel szemben nem tanusítottam, éppen ezért személyemmel való foglalkozásuk csak a bosszu és a tőlük várható rosszindulaton alapszik.

Kijelentem, hogy a sportonkívül, mint embereket tisztelem, mindketőjüket, de a sportterén őket hozzám oly kicsinyeknek tartom, hogy figyelembe sem veszem és velük nem foglalkozom.

Szendrei a GyMTE fuzióját nekem rója fel bűnül, ki abban az időben 320 km-re voltam Gyomától. Az történt, hogy az általam erősen tartott tisztán, tehermentesen itt hagyott erős egyesületet elpusztították, mely erős vezető kezében ma is Gyoma méltó reprezentáló csapata lenne. Enek elpusztításával végleg meghalt és örökét meglehetleni képtelenek lesznek.

Becsületes sportszellem bennem mindig több volt és lesz, mint az én rágalmazóimban, ennek elbírálásához mindketten kicsinyek.

Hogy a zöld-fehér színeket elhagytam ez volt több clublársam

büne. Gyoma sportjéért dolgozni, ezen keresztül az egyetlen magyar sportért ép oly szép a kétféle színben is, ahol engem és törekvéseim jobban megértik. Hiszem, munkásságom megis fogják becsülni. Lakatos rövid cikkét említésre sem tartom méltónak.

Kijelentem, ha a jövőben, akár a nevezett urak, akár más bosszuállók a GyTK részéről személyemmel foglalkoznának azt „légtüres térnek“ fogom tekinteni és figyelmen kívül hagyom.

Csáky Dániel
GySC főtitkár.

Szerkesztői üzenetek:

Több németországi munkásnak. A pénz hazaküldésére vonatkozólag, kimerítő választ adunk mai számunkban. A kerékpárok vámmentes behozása is valószínű. Ezt még pontosan megtudjuk.

Lukács Sándor és neje Münchenberg: A kis Sanyi most itt játszik nálam a kertben, egészséges. A fényképet már bizonyára megkapták a nagymamától. Üdvözlöt mindnyájuknak.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.-T — BUDAPEST

Traktorok

Cséplőgépek

Vetőgépek

Villakalapácsos darálók

Takarmánygépek

Fogatos ekék

Traktorekék

Boronák

Kutak

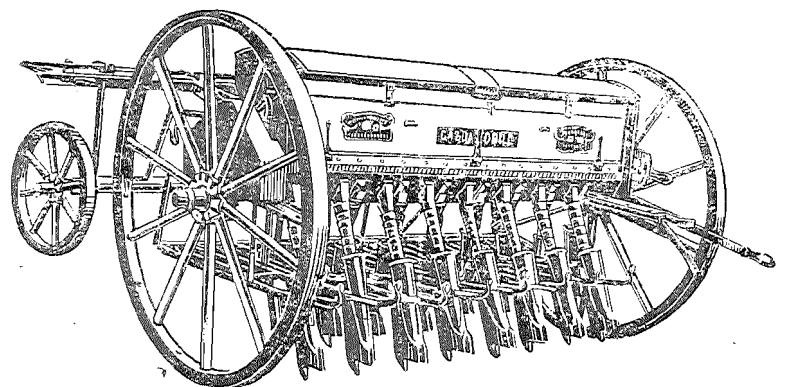
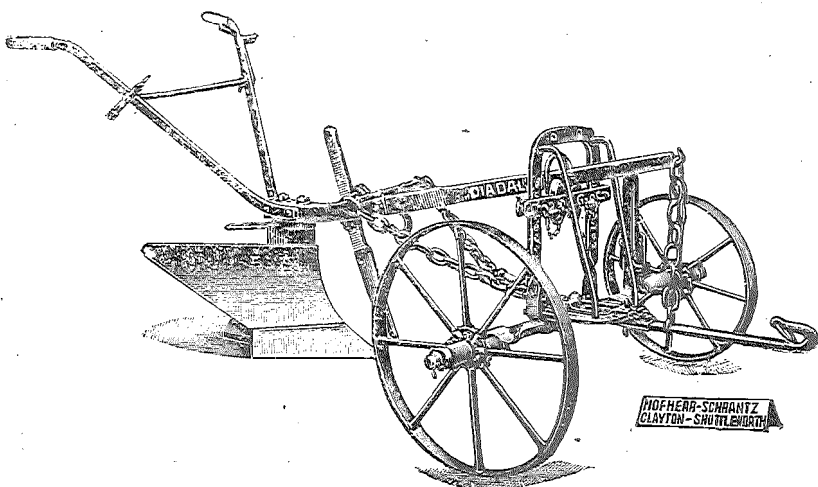
Mérlegek

Permetezők

Motorok

Mindenfajta

mezőgazdasági gépek

gyomai képviselete:

„HOMBÁR“
SZÖVETKEZET
GYOMA

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Július 23-án Szombaton.

PÉTER LORRE
pattanásig feszülő bűnügyi regénye, egy gyilkosság rejtélye, bravusok és szellemességek tömkelege:

MR. MOTO SANGHAIBAN

Nincs megállás a cselekmény rohanó tempójában.
2. Buck Jones vadnyugati kalandja:
A VILLÁMLOVAS
Ököl és revolver a vadnyugaton.

Július 24-25, vasárnap, hétfő!

Az orgonavirágzás főszereplőjének Jeanette Mac Donald és új partnere az ezüsthangu tenorista Allan Jones legjobb világfimje.
Káprázatos látványosság.
Felejthetetlenül szép.

TARANTELLA

Izgalmas kémlörténet.
2. HIRADÓ.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

Már nem olcsóbb a bor, mint a szódavíz, de nem is szódavíz!

26 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvéttel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajborpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

Hirdetmény

Füzesgyarmat határában a J-kabfy-féle Kertészszigeti

800 holdas major tetszés szerinti nagyságra felosztva eladásra kerül.

A VÉTELÁR FELE 10 ÉV ALATT TÖRLESZTHETŐ

Aki ezen közismerten legjobb minőségű, mindent termő földekből venni óhajt, jelentkezésként mielőbb:

Kisújszálláson: dr. Dávid István ügyvéd ur irodájában,

Füzesgyarmaton: a főjegyző urnál,

Bucsatelepen: az előjáróságnál.

Gyoma község ingatlanforgalma

Ifj. Cs. Nagy Dániel (nős Kéri Piroskával) gyomai lakos vett 4/300-ad rész csudaballai legelőt ifj. Seprenyi Lajos (nős Molnár Eszterrel) és G. Szabó László gyomai lakosoktól 2500 P-ért.

Kiss L. Lajosné Szabó Zsuzsanna gyomai lakos vett 1 hold 1302 n-öl tanyai szántót Domokos Sándor (nős Gyarmati Ráchellel) gyomai lakostól 1850 P-ért.

Hornok Lajos és neje Iványi Ilona gyomai lakosok vettek 313 n-öl pusári szántót Mulicz István és neje Fazekas Mária gyomai lakosoktól 100 P-ért.

Finta Mihály és neje B. Kiss Erzsébet gyomai lakosok vettek 1 hold 1400 n-öl zsófi-majori szántónak felerészét B. Kiss Lajos és B. Kiss Antal gyomai lakosoktól 300 P-ért.

Özv. Szatmári Andrásné H. Nagy Erzsébet mezőturi lakos vett egy csudaballai részvényt Papp Zsigmond gyomai lakostól 1200 P-ért.

Bogár Imre és neje Csuvár Franciska gyomai lakosok vettek 547 n-öl és 669 n-öl cifrakerti szántót vitéz Kovács Mihály és neje Bogár Lidia újkécskei lakosoktól 800 P-ért.

Özv. Szatmári Andrásné H. Nagy Erzsébet mezőturi lakos vett egy csudaballai részvényt Fikó Béla gyomai lakostól 1200 P-ért.

Falusi Rezső és neje Izsó Erzsébet budapesti lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Özv. T. Kovács Mihályné D. Szabó Eszter gyomai lakostól 800 P-ért

Hajdu Imréné Tuba Eszter gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Szurovecz Mátyás és neje Szegedi Eszter budapesti lakosoktól 500 P-ért.

Versenyárgyalási hirdetmény

A gyomai ág. h. ev. egyház templomának tatarozási munkálataira nyilvános versenyárgyalást hirdet. A versenyárgyalási hirdetmény, ajánlat és ajánlati költségvetési ürlapok a Hombár szövetkezet irodájában, Wagner Márton egyházi felügyelőnél kaphatók.

Az ajánlatokat július hó 29 én délelőtt 10 óráig kell a gondnoki irodában benyújtani.

A költségvetési ürlapokért 2 pengőt kell fizetni.

Ajánlat tehető az összes munkákra és az egyes munkanemekre külön is.

Felesjuhász

300 darab juhval elhelyezkedne 3 évre október hó 1-től. Érdeklődni
DISZNÓS FERENC
Karcag,
Kiss Antal utca.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. június 26-tól szeptember 8-ig

Gyoma—Endrőd:

19.28 ind. Gyoma p. u. ér. 7.22
19.35 ér. Endrőd templom-tér ind. 7.15

Vitelidj: 50 fillér.

H-vásárhely—Szarvas—Gyoma—Szeghalom—P-ladány—Debrecen

5.15	Hódmezővásárhely	21.85
5.55	Szentes	20.55
6.45	ind. Szarvas	20.07
7.15	Endrőd	19.35
7.24	Gyoma p. u.	19.28
7.28	Gyoma templom-tér	19.14
8.25	Szeghalom p. u.	18.26
9.39	érk. Püspökladány	17.13
10.15	Hajduszoboszló	16.31
10.50	Debrecen, „Arany Bika Szálló”	16.00

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—. Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40.

Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 10.—. „ P 12.—.

Hajduszoboszlóra a menettérti-jegy 15 napig érvényes.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7.27	i. Szeghalom p. u.	x	15.33	20.44
8.57	é. Berettyóújfalú p. u.	é.	14.00	19.11
9.03	é. „ községháza	i.	13.50	19.05

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Azonnali belépésre egy józan-életű szorgalmas konvenciókocsist felvesz a Wagner Márton Fiai fakereskedő cég.

Géphimzónő mindenféle géphimzést elvállal. Címe özv. Kiss Sándorné Baross-utca 14 sz. 5—1

Özv. Szabó Benedeknének kilenc fertály tanyai földje haszonbérbe, vagy felibe kiadó. 2—1

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkéz-ből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

1 drb kétszárnyú és 1 drb egy-szárnyú jókarban lévő ajtó olcsón eladó. Értekezni lehet a Ref. Egyház pénztári hivatalában a délelőtti hivatalos órák alatt. 4

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó. Főutban nagy portával, bármilyen üzlethelyiségnek is megfelel. Ugyanott egy cipész barkarosgép is van eladó. 4—2

Garzó Gyula ut 5. szám alatti ház eladó, ugyanott egy nagy állótkör is van eladó. 2—2

Egy szép új 3 szobás lakás eladó. Arany János utca 16 szám alatt, Molnár Elek. 2—2

Vasuti tisztviselő kétszobás lakást keres azonnali átvételre, ajánlatot az állomásra kér Pető. 2

Nyugdíjas kalauz egyszobás lakást keres szeptember 1-re, ajánlatot az állomásra kér Pető. 2

Pálkás Lidiának 6 hold udvarnoki földje eladó, értekezni lehet Arany János utca 8 sz. 2—1

Eladó: Az Alföld legjobb buza-termő vidékén, 12000 lakosu nagyközség közepén, Tiszavidéki Hengermalom, 3 vagonos 12 rendszerű, buzamalom, modern berendezéssel, vám- és kereskedelmi őrléssel, daraskő és köleskása hajálóval, teljesen ujonan beszerelt 150 lóerős barnaszén tüzelésű szivógázmotor, a malom telepen 3 szobás uri lakás, 2 szobás személyzeti lakás, a múlt évben épült 30 vagonos buza, 20 vagonos lisztraktárral, 10 vagonos görével és istállóval 150 000 P.

70 m. hold, szép tanya és gyümölcsös-kerttel 24 000 P, egy fertály keselyősi cserepes tanyával és ihatóvízü kuttal 9000 P, másfél fertály 15.000 P, 10 hold a községhez öt percnire, I-ső o. föld 9000 P, 10 hold varsánhaton 2800 P, 6 hold zöldlapos szántó 4000 P, 2 hold zsellérföld 2000 P, 2 hold Őzeden 500 P, 158 hold dévaványi határban 60.000 pengő.

Eladó házak: Horthy Miklós uton egy 6 szobás üzlethelyiséggel 11.000 P, egy 5 szobás üzlettel nagy telekkel 15.000 P, Fő-téren nagy 6 szobás uri lakás tiszta téglá épület gyönyörű telekkel 20.000 P, Hősök útján 4 szobás új lakóház üzlethelyiséggel 14.000 P, Vörösmarthy utcán egy nagy családi lakóház gazdálkodónak nagyon alkalmas 4000 P, Zrínyi utcán egy 2 szobás sarokház 3000 P, Rákosi Jenő utcában egy 2 szobás nagy telekkel 2800 P, Árpád utcában egy kisebb lakóház 1500 pengő. Fenti ingatlanok kizárólag Izsó Balázs m. kir. Földmívelésügyi Miniszter által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájánál tudhatók meg. Gyoma, Horthy M. u. 2. Telefon: 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.